

Scenariusz zajęć dla uczniów klas II – III

Autor: Iwona Kobyłańska, nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej i zajęć twórczości, SP nr 21 im F. Chopina w Płocku.

Czas zajęć: 135 minut (3x45 minut)

Słowa kluczowe: Stary Rynek, Ratusz, Wzgórze Tumskie, Muzeum Mazowieckie, Bazylika Katedralna, Spichlerz, kamienice, pochówek.

Wprowadzenie: Scenariusz powstał na podstawie psychopedagogiki twórczości „Lekcje twórczości w nauczaniu i wychowaniu”. Zajęcia te realizuję z uczniami już od 19 lat. Cieszą się one dużym zainteresowaniem. Uczniowie w inny, ciekawy sposób poszerzają swoją wiedzę, zdobywają nowe wiadomości i wesoło się bawią.

Temat: Spacerkiem po Płocku, twórcze spotkania historią miasta.

Cele główne:

- zapoznanie z historią Płocka,
- rozwijanie twórczego potencjału uczestników spotkania.

Cele operacyjne/uczeń:

- poznaje ciekawe miejsca historyczne Płocka,
- dokonuje w zespole skojarzeń na podany temat, tworzy analogię fantastyczną, projektuje reklamę, rozwiązuje problemy, układa rymy,
- prezentuje własne pomysły przed grupą,
- potrafi współpracować w zespole, potrafi słuchać innych, aktywnie uczestniczy w zajęciach.

Metody:

- metody czynne – zadań stawianych do wykonania,
- metody słowne - opowiadanie, opis,
- metody percepcyjne – słuchanie wypowiedzi i obserwacja czynności innych,
- techniki psychodydaktyki twórczości – ekspresja werbalna, plastyczna, ruchowa, wizualizacja, kombinacje i transformacje, skojarzenia.

Formy:

- indywidualna zróżnicowana,
- grupowa jednolita.

Pomoce dydaktyczne:

- nagranie odgłosów miasta, puzzle z ilustracją Płocka, list do dzieci, ilustracje kolorowych plecaków do podziału na grupy i do zadań, plecak i czapka przewodnika, materiały papiernicze, klej, nożyczki, napis PŁOCK, zdjęcia miejsc historycznych i turystycznych w Płocku.

Przebieg.

1. **Powitanie** – uczestnicy siedzą w kręgu, na sygnał prowadzącego odczytują cicho, głośniej i bardzo głośno zdanie zapisane na tablicy:

PIĘKNĄ DZIŚ POGODĘ MAMY, NA SPACER PO PŁOCKU WYRUSZAMY!

2. **Rozgrzewka twórcza :**

- dokończ zdanie (uczestnicy indywidualnie, według chęci i wiedzy, odpowiadają na pytanie) – *Co może być głośne? Co może być męczące? Co może być ciekawe? Co może być dalekie? Co może być wyczekiwane?*
- rozmowa kierowana – uczniowie słuchają nagrania odgłosów miasta – *Z czym Wam się kojarzy to nagranie? Kiedy można je usłyszeć? Gdzie? Czy rozpoznajecie jakieś odgłosy z tego nagrania?*
- odkrywanie puzzli – na tablicy przypięte są 2 kartki papieru – jedna na drugiej. Karta widoczna podzielona jest na fragmenty typu puzzle (około 20 części). Puzzle są ponumerowane. Uczniowie mogą odkryć tylko te, które mają numerki z liczbą parzystą. Podczas odkrywania kolejnej części dzieci próbują zgadnąć co przedstawia schowana ilustracja? (Jest to zdjęcie przedstawiające płockie Wzgórze Tumskie i Katedrę). Po odsłonięciu, nauczyciel próbuje razem z uczniami uporządkować ich wiadomości na temat ilustracji – *Czy poznajecie to miasto? Jaki fragment miasta przedstawiony jest na tej ilustracji? Dlaczego to miasto jest dla Was ważne?*

3. **Część właściwa:**

- zaproszenie uczniów na spacer po Płocku – nauczyciel pokazuje uczniom dużą, kolorową kopertę. Dzieci próbują udzielić odpowiedzi na pytania – *Co to może być? Co jest w środku?*

Prowadzący lub chętne dziecko, otwiera kopertę i sprawdza co jest w środku. Jest to list do dzieci od „Płockiego Przewodnika”, który zaprasza wszystkich na spotkanie z miastem. List odczytuje wybrany/chętny uczeń na forum klasy.

Drogie Dzieci!

Jesteście mieszkańcami Płocka, pięknego miasta położonego nad rzeką Wisłą. Dla każdego z was jest ono bardzo ważne!

Tu mieszkacie, tu spędzacie czas, tu są wasze rodziny.

Zapraszam więc wszystkich na spotkanie z atrakcjami Płocka, podczas których lepiej poznacie swoje miasto, poćwiczycie umiejętności i wykorzystacie swoją wiedzę.

- podział dzieci na grupy – na tablicy znajduje się napis Płock. Wokół niego przypięte są kolorowe plecaki. Uczniowie podchodzą do tablicy i odpinają po jednym plecaku. Są one z papieru samoprzylepnego w 4 kolorach. Dzieci przylepiają sobie plecaki do koszulek i siadają do stolików według wybranego koloru. Powstają 4 grupy: czerwona, zielona, niebieska i żółta,
- zaproszenie do podróży – nauczyciel informuje uczniów, że wybierze się wspólnie z nimi na spacer po Płocku. Podczas wędrowki uczestnicy poznają ciekawe, historyczne miejsca miasta. Będą zatrzymywać się przystankach, które są pełne informacji i ciekawych zadań do wykonania.

Wszyscy ustawiają się gęsiego, pierwsza osoba zakłada na plecy plecak, na głowę czapkę, zaczyna grać muzyka (odgłosy miasta). Wszyscy poruszają się po sali. Muzyka milknie – dochodzimy do pierwszego przystanku.

Uczniowie odszukują na tablicy kartkę z narysowanym dużym, kolorowym plecakiem oznaczonym nr 1. Odwracają ją, odczytują nazwę miejsca w Płocku, przy którym się zatrzymują. Dzieci wracają do stolików. Na stolikach leżą kolorowe, papierowe plecaki z numerami i nazwami miejsc. Na odwrocie każdego plecaka jest informacja historyczna lub turystyczna oraz treść zadania, które należy wykonać (**po wykonaniu zadania, za każdym razem będzie tak samo – droga, nazwa, powrót, ćwiczenie do wykonania**).

PRZYSTANEK I – STARY RYNEK/SKOJARZENIA

Informacja historyczna (można uczniom w trakcie czytania pokazać zdjęcia np. w Internecie):

Jesteśmy na Starym Rynku w Płocku. To otoczony zabytkowymi domami / kamienicami, dawny plac targowy. Liczne pożary i wojny wielokrotnie niszczyły te piękne domy. Początkowo były one budowane z drewna. Od rynku biegły ulice do bram miasta. Główna – Grodzka, przy której teraz są restauracje, wiodła do zamku. W 2000 roku Stary Rynek ozdobiła fontanna Afrodyta.

Zadanie twórcze do wykonania dla całej grupy:

- Waszym zadaniem jest zapisać, na kartce, obok tego polecenia, jak najwięcej skojarzeń do wyrazu **rynek** (czas 10 minut).

Po zakończeniu zadania, grupy prezentują wyniki swojej pracy (starsze dzieci mogą odczytywać tylko to, czego nie powiedzieli poprzednicy).

PRZYSTANEK II – RATUSZ/ANALOGIA FANTASTYCZNA

Informacja historyczna (pokaz zdjęć)

Ratusz to budynek, który zbudowany został w 1825 roku. Jest to ważne miejsce nie tylko dla Płocczan, ale i dla Polski. Tu odbyło się ostatnie posiedzenie Sejmu Królestwa polskiego (będziecie się o tym uczyć na lekcjach historii) przed wybuchem powstania listopadowego. Obecnie w Ratuszu ma swoje biura prezydent miasta i jego urzędnicy. Przed budynkiem zobaczyć można dwa kamienne lwy – strzegące wejścia do gmachu, które przeniesiono w to miejsce po II wojnie światowej.

*Dodatkową atrakcją od 1937 roku, jest grany z wieży ratuszowej **hejnał płocki**. Trębacz odgrywa go dwukrotnie w ciągu dnia - o 12:00 i 18:00. O godz. 12 dodatkowo można zobaczyć **scenkę pasowania Bolesława Krzywoustego na rycerza** (co rzeczywiście wydarzyło się w Płocku).*

Zadanie twórcze do wykonania dla całej grupy:

- Odpowiedzcie na pytania – *Co by było, gdyby stojące przed ratuszem lwy, zaczęły mówić ludzkim głosem? O czym by opowiedziały?*

Po zakończeniu zadania, grupy prezentują wyniki swojej pracy.

PRZYSTANEK III – SPICHLERZ/GIĘTKOŚĆ MYŚLENIA

Informacja historyczna (pokaz zdjęć)

Spichlerz, to miejsce, w którym dawniej zbierano zboże przywiezione rzeką, tratwami do Płocka. Obecnie jest to oddział Muzeum Mazowieckiego. Jedno z pięter poświęcono kulturze miasta i Mazowsza – regionu, w którym położony jest Płock. Zobaczymy tam stroje ludowe, wyroby garncarstwa, kolekcję rzeźby, wycinanki ludowe, dawne instrumenty muzyczne. Jednym słowem, sprawdzimy jak wyglądało dawniej życie na Mazowszu.

Zadanie twórcze do wykonania dla całej grupy:

- Wymyślcie i zapiszcie odpowiedzi na pytania – *Do czego można było wykorzystać garnek ulepiony z gliny? Czy było to tylko naczynie do gotowania?*

Po zakończeniu zadania, grupy prezentują wyniki swojej pracy.

PRZYSTANEK IV – WZGÓRZE TUMSKIE/RYMY

Informacja turystyczna (pokaz zdjęć)

Wzgórze Tumskie, to wysoka na ponad 50 metrów nadwiślańska skarpa, która dodaje Płocku wyjątkowego uroku. Jest to popularne miejsce spacerowe dla mieszkańców miasta i dla turystów. To jeden z najlepszych punktów widokowych na okolicę. Widać z stąd rozległą Wisłę i leżące po drugiej jej stronie Radziwie – dzielnicę Płocka.

W rejonie Wzgórza Tumskiego ustawiono kilką pomników: Jakuba Chojnickiego (działacza dla miasta), premiera Tadeusza Mazowieckiego, Ludwika Krzywickiego (naukowca).

Zadanie twórcze do wykonania dla całej grupy:

- Znajdźcie i zapiszcie rymy do słów: góra, wzgórze, rzeka piasek.

Po zakończeniu zadania, grupy prezentują wyniki swojej pracy.

PRZYSTANEK V- BAZYLIKA KATEDRALNA/ WYOBRAŹNIA

Informacja historyczna (można uczniom w trakcie czytania pokazać zdjęcia np. w Internecie):

Jesteśmy w Płocku, przy Bazylice Katedralnej pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny. Powstała ona w średniowieczu. W jej wnętrzu znajduje się kaplica królewska, będąca miejscem pochówku dwóch władców Polski – Władysława Hermana i Bolesława Krzywoustego oraz książąt mazowieckich i płockich.

Zadanie twórcze do wykonania dla całej grupy:

- Wyobraźcie sobie, że odnaleźliście miecz i tarczę jednego z pochowanych tu władców. Waszym zadaniem jest jak najszybciej (w czasie 15 minut), z dostępnych materiałów wykonać ten miecz, tarczę i zaprezentować pozostałym.

Po zakończeniu pracy uczniowie prezentują swoje wytwory, omawiają.

PRZYSTANEK VI – MUZEUM MAZOWIECKIE/ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW

Informacja historyczna (można uczniom w trakcie czytania pokazać zdjęcia np. w Internecie)

Muzeum Mazowieckie w Płocku ma kilką oddziałów mieszczących się w różnych miejscach miasta. Najnowszy, to oddział Art. Deco, w którym zgromadzono 1800 eksponatów pochodzących z Polski. Najciekawszym elementem wystawy jest czerwony samochód Jowett z 1926 roku, stojący w

centralnym punkcie wystawy. Na pierwszy piętrze zobaczyć można sypialnię, pokój dzienny, kuchnię i jadalnię domu przed wojną, wyroby ze szkła oraz ceramikę.

Zadanie twórcze do wykonania dla całej grupy:

- Zastanówcie się i spróbujcie odpowiedzieć na pytania – *jak zabezpieczyć eksponaty przed zniszczeniem przez zwiedzających? Co zrobić, aby odtworzyć wzory namalowane na szklanych wyrobach?*

Po zakończeniu uczniowie prezentują wyniki swojej pracy.

PRZYSTANEK VII – ZOO/REKLAMA.

Informacja turystyczna (pokaz ilustracji)

Miejski Ogród Zoologiczny, położony jest na wislanej skarpie i przyciąga turystów oraz mieszkańców Płocka. Jest domem dla ponad 3000 zwierząt, czyli około 350 gatunków. Atrakcją tego miejsca jest publiczne karmienie zwierząt, nowe piękne akwaria oraz Letnia Płocka ZooNoc.

Zadanie twórcze do wykonania dla całej grupy:

- Ułóżcie reklamę. Zareklamujcie Miejski Ogród Zoologiczny tak, aby każdy kto będzie w Płocku, koniecznie chciał go odwiedzić.

Po zakończeniu zadania, grupy prezentują wyniki swojej pracy.

PRZYSTANEK VIII – MOST LEGIONÓW PIŁSUDSKIEGO/PORÓWNNANIA

Informacja turystyczna (pokaz zdjęć)

Most łączy dwa brzegi Wisły, powstał w latach 1937-1938. We wrześniu 1938 roku wojsko polskie wysadziło go, aby udaremnić przejście po nim wojsk niemieckich. W 1943 przywrócono most do ruchu, ale dwa lata później znów go zburzono, gdy Niemcy uciekali na zachód.

Chlubą Płocką jest wieczorna iluminacja mostu mająca aż 690 metrów długości. Jest dzięki temu największą, kolorową iluminacją zabytkowego mostu w Europie. Po zmroku most rozświetla się trzema kolorami, stanowiącymi oficjalne miejskie barwy - żółtym, niebieskim i czerwonym. Wsparty na 8 betonowych filarach most wygląda wtedy jeszcze bardziej imponująco.

Zadanie twórcze do wykonania dla całej grupy:

- Dopiszcie po kilka zakończeń do zdań:

Most jest jak

Kolorowe światła to

Po zakończeniu zadania, grupy prezentują wyniki swojej pracy.

4. **Część podsumowująca:**

- Uczniowie wspólnie z prowadzącym przypominają sobie nazwy odwiedzanych miejsc z jednoczesnym wskazaniem fotografii przypiętych do tablicy/bez podpisu.
- Uczestnicy uzupełniają akrostych słowa PŁOCK – wspólnie układają zadania dotyczące miasta. Zdania muszą się zaczynać na wskazana literę i być związane z tematem zajęć, np.

P – Pomnik premiera Tadeusza Mazowieckiego stoi na Wzgórzu Tumskim

Ł – Łatwo znaleźć na Starym Rynku kamienne lwy

O – Opowiem wam ciekawą legendę o Płocku

C – Co ciekawego można zobaczyć w ZOO?

K – Katedra Płocka jest miejscem, w którym pochowani są władcy Polski

BIBLIOGRAFIA

J. Choińska – Mika, M. Kulesza, K. Mika, W. Morawski, H. Wajs, *Mazowsze*, Wydawnictwo Kartograficzne Daunpol Sp. Z o. o., Warszawa 2011.

D. Krzywoń, *Kraina kreatywności – sposoby przeciwdziałania rutynie w pracy z dziećmi poprzez ekspresję twórczą i artystyczną*, Oficyna Wydawnicza „Humanitas”, Sosnowiec 2008.

Mazowieckie. Zrównoważony rozwój. Wydawnictwo negatyw, Bydgoszcz 2013.

J. Stefański, *Płock od A do Z*, Zarząd Miasta Płocka, Towarzystwo naukowe Płockie, Societas Scientiarum Plocensis, Płock 1995.

K. J. Szmidt, *pedagogika twórczości*, GWP, Gdańsk 2007.

ŹRÓDŁA INTERNETOWE

<https://nowy.plock.eu/stary-rynek/>

https://pl.wikipedia.org/wiki/Ratusz_w_P%C5%82ocku

<https://nowy.plock.eu/wzgorze-tumskie/>

<https://muzeumplock.eu/>

<https://www.katedraplock.pl/>

<https://www.zoo.plock.pl/>

<http://www.polskaniezwykla.pl/web/place/21255,plock-most-im--legionow-jozefa-pilsudskiego.html>

<https://www.youtube.com/watch?v=8Gq6uho4aPE>